

Anonimiteit helpt bij bespreking lastige onderwerpen

Hoe help je leerlingen meepraten over gevoelige onderwerpen zoals seksuele diversiteit of criminaliteit? Gijs Korenblik, docent maatschappijleer en geschiedenis aan het Isendoorn College in Warnsveld, bedacht hiervoor een werkvorm.

Gijs Korenblik vindt het bespreken van polariserende onderwerpen en daarbij als gids optreden een van zijn belangrijkste taken als docent. “Ik hoor en lees dat veel docenten dit uit de weg gaan, omdat het lastig is. Maar school is bij uitstek een oefenplaats om met andere meningen in contact te komen. Leerlingen zitten in een bubbel en sommige onderwerpen zijn thuis niet bespreekbaar. Ze hebben vaak geen idee waar veel onderwerpen echt over gaan. Ze weten niet wat in transitie gaan is of hoe beladen de Holocaust is”, aldus Korenblik. Maar hoe krijg je leerlingen zover dat ze allemaal

hun mening durven te geven en er een open gesprek ontstaat? Het is ogenschijnlijk heel simpel. Korenblik geeft eerst informatie over het onderwerp, zodat alle begrippen duidelijk zijn en iedereen dezelfde taal spreekt. “Daarna vraag ik de leerlingen de ogen te sluiten en het hoofd op tafel te leggen. Anonimiteit is heel belangrijk. Vervolgens leg ik een stelling voor over een beladen onderwerp en vraag: ‘Wie is het ermee eens? Steek je hand op. Wie is het oneens?’ Ik tel de handen, vraag iedereen de ogen te openen en noem de aantallen. Vervolgens vraag ik wie wil vertellen waarom hij of zij het eens is met

de stelling of oneens. Doordat leerlingen merken dat ze niet als enige een bepaalde mening hebben, durven ze eerlijker te zijn en sneller iets te zeggen.”

ZELFBEDACHTE WERKVORM

Korenblik noemt deze zelfbedachte werkvorm ‘blind bekennen’. Het idee ontstond toen hij jaren geleden les gaf op een vmbo-school in Brabant, waar de leerlingen geen praters waren. De docent wilde het onderwerp criminaliteit bespreken. “Ik wilde het leuk maken en horen wie de grootste boefjes in de klas waren en wat ze hadden uitgevreten. Maar ze gaan niet zomaar vertellen dat ze een prullenbak hebben opgeblazen, of erger. Ze letten allemaal op elkaar, want het sociale aspect is heel belangrijk bij pubers. Dat sociale heb ik eruit geknipt door blind meningen te vragen. Met deze werkvorm komt er vaak veel los, zeker bij het onderwerp criminaliteit. We beginnen over wildplassen, maar leerlingen vertellen uiteindelijk ook dat ze gevaarlijk vuurwerk op vrienden gooien of zelfs over drugs- en wapenbezit. Zelfs na de les komen ze soms naar mij toe en delen

Aan de hand van opgestoken handen telt docent Gijs Korenblik wie het eens is met een stelling over een beladen onderwerp. "Ik tel de handen, vraag iedereen de ogen te openen en noem de aantallen."

persoonlijke verhalen."

'Blind bekennen' beviel de docent zo goed dat hij het nu al jaren regelmatig inzet. Onlangs werd zijn werkvorm bij het tv-programma *De Onmisbaren* in de schijnwerpers gezet. Daarin is te zien dat Korenblik zelf neutraal blijft, een open houding heeft en leidend is in de gesprekken. "Dat is heel belangrijk. Het zijn tieners die nog moeten leren om met elkaar te overleggen en praten. Als iemand zijn mening deelt, geef ik vaak een compliment als 'knap dat je dit deelt'. Ik zie dat dat iets met ze doet. Vervolgens vat ik de mening samen. 'Je bedoelt dus dit.' Want ik merk dat leerlingen het formuleren van een antwoord lastig vinden. Daarna vraag ik om uitleg en vraag door. Leerlingen luisteren dan echt naar elkaar, er ontstaat meer begrip en vooral de vmbo-leerlingen voelen zich gezien, omdat er ook een keer naar hun mening wordt geluisterd."

VEILIGE KLAS

Korenblik gooit nooit zomaar een stelling in de groep. Hij bouwt het didactisch zorgvuldig op en maakt de stellingen

Idee: Bespreek polariserende onderwerpen blind'

steeds iets zwaarder. Bij het onderwerp migratie begint hij bijvoorbeeld met de stelling 'Ik vind het goed dat Nederland vluchtelingen uit oorlogsgebieden opvangt.' Vijf stellingen later eindigt hij met 'Ik vind het oké als er een asielzoekerscentrum in mijn wijk komt.' Bij het kiezen van de stellingen kijkt hij altijd hoe veilig een klas is. Bij een minder veilige klas, houdt hij de stellingen lichter en knipt de onderwerpen op.

Ook maakt Korenblik duidelijke afspraken: De ogen zijn echt dicht; iedereen luistert serieus naar elkaar en laat de ander uitpraten. "Lukt dit niet, dan ga je de klas uit. Want veiligheid is heel belangrijk. Ik benoem dat het mij niet uitmaakt wat je mening is, als je het maar goed kunt beargumenteren. Wat in de klas besproken wordt, blijft in de klas. Wel geef ik aan dat ik een meldplicht heb als iets te gortig is en geef daarbij ook voorbeelden. Ik heb wel eens iets gemeld bij de mentor."

De leerlingen van Korenblik zijn positief over de werkvorm. Ze vinden het origineel, geven aan zich veel veiliger te voelen om iets te delen en durven eerlijker te zijn. "Een oud-leerling zei laatst 'Meneer, van u heb ik leren nadenken en zeggen waarom ik iets vind.' Hij vertelde dat hij bij zijn vrienden doorvraagt en echt luistert, zoals ik in de klas doe. Dat vond ik een heel mooi compliment."

BEN JIJ MET IETS BIJZONDERS BEZIG. OF KEN JE IEMAND DIE IN DEZE SERIE PAST? LAAT HET DAN WETEN VIA ONDERWIJSBLAD@AOB.NL